

Minimální preventivní program

pro školní rok 2016/2017

Vypracovala:

Mgr. Hana Tichá
Gymnázium Šternberk
Horní náměstí 5
78501 Šternberk

Základním principem strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Minimální preventivní program (MPP) je celoročním programem, který slouží k realizaci preventivních aktivit ve všech typech škol a školských zařízeních. MPP Gymnázia Šternberk byl zpracován v souladu s Národní strategií primární prevence rizikového chování na období 2013-2018, která vychází ze závěrů pravidelných jednání s krajskými školskými koordinátory prevence a metodiky prevence, z dlouhodobých cílů stanovených Strategiemi mezíresortních orgánů a ze zkušeností s naplňováním předchozích koncepcí prevence zneužívání návykových látek a dalších rizikových projevů chování u dětí a mládeže na období 1998 – 2000, 2001 – 2004, 2005 - 2008 a 2009 - 2012.

Cílem primární prevence na naší škole je zabránit výskytu rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody působené jeho výskytem mezi žáky. Za efektivní primární prevenci považujeme kontinuální a komplexní programy, které pomáhají čelit žákům sociálnímu tlaku, zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládání konfliktů, odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládání úzkosti a stresu apod.

Plán prevence sociálně patologických jevů Gymnázia Šternberk vychází z dlouhodobé koncepce školy a předpokládá úzkou spolupráci s vedením školy, s výchovným poradcem, s třídními učiteli, předmětovými komisemi a dalšími pedagogickými pracovníky školy. Prevence sociálně patologických jevů je na škole realizována pomocí aktivit podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Preventivní akce jsou plánovány v souvislosti s učivem jednotlivých vyučovacích předmětů, seznamovacích kurzů, školních výletů, také ale v třídnických hodinách či prostřednictvím preventivních besed a přednášek. Škola nabízí studentům možnost zapojit se do mimoškolních aktivit – do celé řady kroužků a do projektů.

Školní metodik prevence konzultuje svou činnost s vedením školy, s třídními učiteli, předmětovými komisemi a dalšími pedagogy, dále spolupracuje s rodiči, s orgány státní správy a s odborníky z řad psychologů, s PPP v Olomouci či s organizacemi jakými jsou například Zdravotní ústav v Olomouci, P-centrum, o.s. Kappa-Help, ACET, Centrum Anabell apod. Školní metodik prevence a výchovný poradce mají stanovené konzultační hodiny, ve kterých poskytují poradenství třídním učitelům, studentům či rodičům. V rámci prevence sociálně patologických jevů spolupracujeme také s psycholožkou Mgr. Veronikou Pirliomov, která poskytuje anonymně studentům další poradenské služby.

I. Charakteristika školy

Kontaktní údaje:

Název školy: Gymnázium Šternberk

Adresa: Horní náměstí 5, Šternberk, 785 01

Kontaktní osoby:

Ředitelka školy: Mgr. Tamara Kaňáková

e-mail: kanakova@gymst.cz

telefon: 585 094 112

Zástupce ředitelky školy: Mgr. Jaroslav Zavadil

e-mail: zavadil@gymst.cz

telefon: 585 094 115

Školní metodička prevence: Mgr. Hana Tichá

e-mail: ticha@gymst.cz

telefon: 585 094 110

Konzultační hodiny: středa 13.15 - 14.00

Výchovný poradce: Mgr. Iveta Burešová

e-mail: buressova@gymst.cz

telefon: 585 094 123

Konzultační hodiny: středa 13.15 - 14.00

Specifika školy:

Umístění školy: klidná lokalita poblíž centra a autobusového nádraží

Prostředí školní budovy: většina tříd byla v poslední době renovovaná, budova zateplena, nová fasáda a okna, bufet, místo k odpočívání ve foyer, jídelna mimo budovu (cca 300 metrů)

Technické zázemí: 2 počítačové učebny, PC v každé třídě, dataprojektor, wifi připojení, školní knihovna

Velikost školy (celkový počet žáků), počet tříd: cca 350, 12

Skladba žáků: integrovaní žáci – 1

Zaměření školy: všeobecné (čtyřleté gymnázium s možností studia s rozšířenou dotací hodin angličtiny a osmileté gymnázium pro nadané žáky z 5. tříd ZŠ)

II. Analýza /zmapování současného stavu školy z pohledu rizikového chování

Jaké jsou nejrozšířenější projevy rizikového chování na škole?

- V minulém školním roce jsme řešili drobné přestupky proti školnímu řádu, například nevhodné chování studentů ke svým spolužákům, nedodržování pravidel pro omlouvání absence a záškoláctví a s ním spojené neomluvené hodiny. Toto bylo většinou řešeno na úrovni třídního učitele, výjimečně pak svoláním výchovné komise.
- V roce 2015/2016 byly také řešeny přestupky, které by se daly klasifikovat jako kyberšikana. Žáci ve všech třídách byli proto následně poučeni o zásadách slušného chování na internetu a v rámci třídnických hodin byly ve vybraných třídách rozdány dotazníky, z nichž mimo jiné vyplynulo, že nemalá část žáků by se dala označit termínem „kyberagresor“. Většina žáků si sama potvrdila, že v internetovém prostředí již alespoň jednou porušila (ač nevědomě) pravidla slušného chování. Proto jsme také na naši školu pozvali velitele Městské policie Šternberk, aby v III. A a IV. A pohovořil o riziku spojeném s různými formami šikany a kyberšikany.
- V loňském roce naši školu nově navštívil také Bc. Jakub Laščák z projektu Nenech sebou zametat! a ve všech prvních ročnících hovořil na téma šikana.
- Jelikož pozorujeme, že nemalé procento žáků naší školy zcela otevřeně užívá tabákové výrobky, rozhodli jsme se do MPP zařadit přednášku o riziku kouření. Ze závěrečné zprávy společnosti ACET vyplynulo, že několik žáků ve vyšších ročnících opravdu pravidelně kouří. Toto tvrzení koresponduje i se závěry z monitoringu závislostí, který naposledy proběhl ve školním roce 2013/2014, z něhož vyplývá, že ačkoli naši žáci nemají příliš bohaté zkušenosti s experimentováním s různými drogami, přibližně od kvarty můžeme pozorovat, že počet respondentů pravidelně užívajících tabákové výrobky narůstá. O nikotinismu a jeho důsledcích jsou naši žáci důsledně poučováni v hodinách biologie.
- Dalšími rizikovými faktory, na které je potřeba pravidelně upozorňovat, souvisí se sexuálním chováním žáků. Z přímého pozorování našich žáků v prostorách školy usuzujeme, že kritický věk v tomto ohledu nastává přibližně okolo 14-15 let. Proto v kvartě proběhla přednáška společnosti ACET pod názvem Sex, AIDS a vztahy. Toto téma je ale také pravidelně probíráno již v tercii v hodinách biologie.

Jaké programy, dlouhodobé projekty, jsme uskutečnili v minulosti, které se osvědčily?

- Několik let chodili studenti našeho gymnázia na prožitkové lekce do P-centra, nicméně z důvodu zrušení programů tzv. nespecifické prevence v této instituci jsme museli najít alternativu. Proto jsme vyzkoušeli program občanského sdružení Kappa-Help, který byl opět zaměřen na nespecifickou primární prevenci. S P-centrem budeme ale v roce 2016/2017 opět spolupracovat. Většina tříd se letos zúčastní prožitkových lekcí a besed, které P-centrum znovu nabízí.
- Na téma sexuální výchova každoročně hovoří MUDr. Kroupa.
- Problematiku náboženských sekt představuje našim studentům již víc než 13 let pan Hynek z YMCA.
- Pravidelně u nás probíhá Projekt „Respekt a tolerance“
- Dále se nám osvědčily preventivní besedy organizované Policií ČR (šikana, právní odpovědnost, alkohol, drogy).

Jaké finanční náklady na program si můžeme dovolit?

- Vybíráme programy a projekty, které jsou pro nás cenově přijatelné. Primární prevenci na gymnáziu financuje Obecně prospěšná společnost rodičů a příznivců Gymnázia Šternberk, do které přispívají rodiče našich studentů a další osoby.
- Dále jsme v loňském roce podali žádost o dotaci města Šternberka, které bylo částečně vyhověno.

III. Témata primární prevence

- Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření; netolismus
- Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů
- Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu
- Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění
- Prevence sexuálního zneužívání a týrání – sexuální výchova
- Prevence kriminality a delikvence
- Právní odpovědnost
- Prevence záškoláctví
- Zdravý životní styl
- Prevence vzniku poruch příjmu potravy
- Ekologie
- Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách

IV. Cíle, ukazatele úspěchu, činnosti nutné k dosažení cíle

1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření; netolismus

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku
- oddálit první kontakt s návykovými látkami, snižovat poptávku po OPL
- aktivizovat žáky k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem
- podporovat žáky v jejich nápadech, potřebách a tvořivosti

Ukazatele úspěchu:

- žáci mají reálný obraz „světa drog“ – znají negativa i pozitiva OPL
- počet experimentů s drogou je nižší oproti standardu – normálu
- studenti se zapojují do zájmových činností, do projektů, exkurzí a dalších mimoškolních akcí

Činnosti nutné k dosažení cíle:

- škola nabízí studentům celou škálu mimoškolních aktivit
- sportovní kurzy a výlety
- studenti jsou seznamováni v rámci jednotlivých předmětů s danou tematikou (drogy, alkohol, kouření), diskutují na toto téma (ve vyučování, na třídnických hodinách apod.)
- návštěva psychiatrické léčebny (oddělení léčby závislostí)
- P-centrum Olomouc – závislost jako nemoc
- P-centrum Olomouc – Drogy, mýty a fakta

- přednáška zástupce Městské policie Šternberk
- beseda s bývalým uživatelem drog
- vybírání souhlasů zákonných zástupců žáků k testování na alkohol a OPL

2. Prevence šikany - posilování a rozvoj mezilidských vztahů; prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu

Cíle:

- předcházet šikaně – jejím projevům, stádiím a formám
- předcházet projevům xenofobie, rasismu a antisemitismu
- šířit objektivní, pravdivé informace o extremistických organizacích, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích, apod.
- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a skrytých místech školy (např. dozorem)
- účinně a profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- vyvracet předsudky a pěstovat úctu k životu
- posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy

Ukazatele úspěchu

- mezi žáky nebudí šikana
- žáci mají zdravé sebevědomí a pozitivní přístup k okolí a ostatním
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně říkají svůj názor, jsou tolerantní
- žáci mají zájem a potřebu pospolitosti třídy (společné akce, výlety, školní ples,..)
- na půdě školy panuje důvěrná a bezpečná atmosféra
- žáci se zajímají o multikulturní společnost a postoje (rasismus, xenofobie...)
- žáci mají zájem o zahraniční projekty a exkurze

Činnosti nutné k dosažení cíle:

- Projekty Halloween, Martinské slavnosti, Zahradní slavnost, Dunaj v kufru
- Bc. Jakub Lašćák, projekt Nenech sebou zametat!
- Beseda o náboženských sektách
- Program realizovaný P-centrem Olomouc – Naše třída naše parta
- Podpora zdravého sebevědomí dětí v hodinách
- Provoz schránky důvěry
- Organizace seznamovacích kurzů pro 1. ročníky
- Organizování mezinárodních projektů a exkurzí (Erasmus+)
- Exkurze Osvětim
- Jarní Vídeň
- Školní výlety, spaní ve škole
- Adopce na dálku (Haiti)

3. Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění a prevence sexuálního zneužívání a týrání – sexuální výchova

Cíle:

- předcházet rizikům souvisejících s tělesnými a psychickými změnami – porozumění a péče o své tělo - ducha, informace o přirozených vývojových změnách, gynekologie, sexuologie...
- předcházet rizikovému sexuálnímu chování – promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, nemocem.
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života – právní odpovědnost, citová nevyzrálost, antikoncepce, potraty,...
- posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska...
- podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům (první vztahy - lásky, růst a změny sekundárních pohlavních znaků,...)

Ukazatele úspěchu:

- žáci lépe rozumí svým citům a tělesným změnám – nestydí se za ně...
- žáci dokáží říci NE a umějí ho i přijmout – asertivní jednání
- žáci k sexu zaujímají zodpovědný postoj – znají rizika i pozitiva
- žáci se orientují v problematice sexuální výchovy, vědí na koho se obrátit s problémy apod.
- žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postavených na lásce, partnerství a přátelství

Činnosti nutné k dosažení cíle:

- přednáška MUDr. Kroupy
- Rizika sexuálního chování – Poradna zdraví Šumperk

4. Prevence kriminality a delikvence, právní odpovědnost

Cíle:

- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádeže, násilí, vandalismus,...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí mechanismy a dynamiku trestných činů, přestupků (co se děje před, proč, co se děje potom, jak se cítí oběť,...)
- zasvětit žáky do základních ustanovení Trestního zákoníku, Školního řádu, řádu obecně.
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti - dětská práva, Chartu práv dítěte, Ústavu ČR apod.
- upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou

Ukazatele úspěchu:

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- žáci znají školní řád a jsou srozuměni s důsledky případného porušení
- žáci respektují, znají základní lidská práva a hodnoty společenského chování
- žáci ví, na koho se obrátit v případě potíží a to nejen na půdě školy
- škola má nižší výskyt kriminality

-

Činnosti nutné k dosažení cíle:

- Studenti se seznamují s touto tematikou v rámci ZSV
- Důslednost ze strany pedagogů
- Studenti jsou důkladně seznámeni se školním řádem (se svými právy i povinnostmi)
- Přednáška preventivního oddělení Policie ČR a zástupce Městské policie Šternberk
- Dbát na společenské chování

5. Prevence záškoláctví

Cíle:

- snížit počet zameškaných hodin
- posilovat hodnotu vzdělání

Ukazatele úspěchu:

- počet zameškaných neomluvených hodin je nízký
- žáci jeví zájem o výuku a jiné školní aktivity - cítí potřebu vzdělání

Činnosti nutné k dosažení cíle:

- škola nabízí mimoškolní aktivity a kroužky
- důslednost pedagogů při omlouvání absence
- systém iSAS - zaznamenávání absence online, rodič má možnost zjistit, zda bylo jeho dítě ve škole či ne
- spolupráce s rodiči na třídních schůzkách

6. Zdravý životní styl, prevence vzniku poruch příjmu potravy, ekologie

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres,...
- předcházet negativním vlivům medií a reklamy (tisk, TV, PC) – ideál krásy, odtržení od reality, módní trendy atd.
- předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita,...
- upevňovat a rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí – ekologii

Ukazatele úspěchu:

- žáci mají zájem o zdravý životní styl – účelně využívají svůj volný čas, umějí odpočívat – relaxovat...
- žáci dbají o svůj zevnějšek a tělo (aktivně sportují, vyhledávají pohyb...)
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

Činnosti nutné k dosažení cíle:

- škola nabízí kroužky a mimoškolní aktivity
- škola zajišťuje kontejnery na tříděný odpad
- přednáška o poruchách příjmu potravy Poradna zdraví Šumperk
- studenti se seznamují v rámci TH s metodami učení (efektivního učení → dochází k odbourávání stresu)

- dárcovství krve
- exkurze do Sluňákova

7. Prevence virtuálních drog

Cíle:

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog – TV, PC, Reality show, výherní automaty, sázení, internet, Facebook, chat, mobil...
- předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znecitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling,...

Ukazatele úspěchu:

- žáci znají základní pojmy, pozitiva a negativa virtuálních drog
- žáci si jsou vědomi pravidel pro užívání virtuálních drog a znají následky jejich porušování

Činnosti nutné k dosažení cíle:

- škola nabízí kroužky a mimoškolní aktivity
- seznámení s danou problematikou v rámci různých předmětů či třídnických hodin + diskuse
- programy P-centra – Zachycen v sociální síti, PINK

V. Přehled spolupracujících organizací a odborníků podílejících se na prevenci RCH ve škole.

- Preventivně informační oddělení Policie ČR
- Městská policie Šternberk
- o.s. Kappa-Help
- Poradna zdraví (Šumperk)
- MUDr. Kroupa
- p. Hynek (YMCA)
- Centrum Anabell
- Občanské sdružení ACET
- Psychiatrická léčebna, Šternberk
- P-centrum, Olomouc
- Projekt Nenech sebou zametat!
- psycholog

VI. Vzdělávání pedagogických pracovníků a ŠMP v oblasti rizikového chování

- Účast na pravidelných setkáních školních metodiků prevence
- Přednáška o drogách pro učitele
- Další dle nabídky a dle finančních možností školy

VII. Způsoby prezentace MPP – žákům, kolegům, rodičům

Žákům: informační tabule ve škole, třídnické hodiny

Kolegům: porada

Rodičům: třídní schůzky, školní web

VIII. Evaluace – hodnocení efektivity MPP

Proběhne na konci školního roku prostřednictvím otázek:

- *Bylo skutečně dosaženo stanoveného cíle?*
- *Budeme opakovat tento přístup, postup*
- *Na co se příští rok zaměříme?*

IX. přílohy MPP

- Program proti šikanování
- Krizový plán pro řešení šikany
- Legislativa v oblasti primární prevence
- Užitečné kontakty a weby
- Rady pro pedagogy Gymnázia Šternberk „Jak postupovat v problémových situacích?“
  - o Konzumace tabákových výrobků ve škole
  - o Konzumace alkoholu ve škole
  - o Nález alkoholu ve škole
  - o Konzumace OPL¹ ve škole
  - o Distribuce OPL ve škole
  - o Nález OPL ve škole

Harmonogram školních akcí v rámci prevence sociálně patologických jevů

září

- návštěva 1. ročníků (MP spolu s VP)
- beseda s Bc. Jakubem Laščákem, šikana
- besed s mluvčím AMK – zásady bezpečného provozu na silnicích
- Srdíčkový den (PK ZSV)

říjen

- metody učení – TU ve spolupráci s MP a VP
- Finanční gramotnost - soutěž - PK ZSV (celá škola)
- Sapere vedět jak žít – PK Bi (celá škola)
- studenti darují krev – PK Bi (vybraní plnoletí studenti)

listopad

- MP a VP účast na TH v V. A, 1. A a IA – téma šikana a kyberšikana (dotazníkové šetření)
- prožitkové lekce v P-centru (I. A, II. A, III.A, IV.A, V.A, 1.A, VI.A, 2.A)
- Gaudeamus

prosinec

- besedy organizované Zdravotním ústavem Šumperk (případně s Anabell)
- vstupní dotazník pro 1. ročníky

---

¹ Omamné a psychotropní látky

- finanční gramotnost – IV. A (PK ZSV)

leden

- nabídka DVD s drogovou tematikou vedoucímu lyžařských kurzů
- přednáška MUDr. Kroupy
- psychiatrická léčebna – 1.A, V.A - prevence zneužívání OPL (PK ZSV)

únor

- pomoc s výběrem volitelných předmětů pro 2. a 3. ročníky (VP)

březen

- projektový den
- studenti darují krev

duben

- výstupní dotazníky po maturanty
- monitoring závislostí
- psychiatrická léčebna – dobrovolnictví – PK ZSV

květen

- vyhodnocení monitoringu závislostí a porovnání s výsledky 2013/2014
- trestní odpovědnost – MP Šternberk – PK ZSV – 2. ročníky
- finanční gramotnost – beseda s p. Vémolovou – PK ZSV – 3. ročníky
- dotazník ohledně náboženských sekt + vyhodnocení
- beseda s panem Hynkem (YMCA) o náboženských sektách
- nabídka DVD s drogovou tematikou (na sportovní kurzy a výlety)

červen

- finanční gramotnost - beseda s p. Kalandrou – PK ZSV
- zdravý životní styl: prevence rakoviny prsu
- závěrečná autoevaluace (spolupráce s výchovným poradcem)

Nabídka zájmových útvarů pro rok 2016 – 2017

Název kroužku	Vyučující	Den, hodina	Pro žáky(roč.)
Sborový zpěv	Anna Kohoutková	Čtvrtek.14:00	NG, VG
Příprava na zkoušky ÖSD	Jitka Pospíšilová	Dle domluvy	VG
Fyzika v praxi	Jana Klapková	Úterý 14:00	NG
Příprava na Ch O kat.D	Lenka Metlíková	Po domluvě se studenty	NG – IV.a
Příprava na Ch O kat.C	Renata Janošíková	Po domluvě se studenty	1.+2.ročník VG
Příprava k maturitě z biologie	Světlana Bergerová	březen, duben	4.ročníky
Příprava k maturitě z chemie	Jana Čermáková	Leden –duben (po domluvě se studenty)	4. ročník

Florbal	Jan Večerka, Petr Papica	Pátek, 14:00-15:00	NG, VG (1. a 2. roč.)
Latina	Alena Niklová	Středa 14:00	VG
Sportovní hry	Michal Rychtecký, Aleš Zima	Dle domluvy	VG NG
Malba, keramika, kresba	Petr Papica	Čtvrtek 14:00	všichni
FLL a šifrování	Marie Němcová	Dle domluvy	NG
Příprava k maturitě z M	Marie Němcová	Dle domluvy	4. ročník
Příprava ke zkouškám DELF A1	Eva Kučerová	Čtvrtek 14:00	IV. A
Dětská univerzita	Jana Čermáková	středa	II.A, I.A
Příprava k MO	Radek Horenský	Dle domluvy	VG
Příprava k MO	Martin Minařík	Dle domluvy	III.A, IV.A V.A, VIII.A

V průběhu roku mohou být do programu zapracovány případné změny nebo další pokyny vedení školy, MŠMT apod. Termíny plánovaných akcí mohou být změněny v závislosti na základě různých skutečností (možnosti lektorů); může dojít také ke zrušení programu či jeho přeložení na další školní rok. Alespoň jednou za rok provádí třídní učitel dotazníkové setření v oblasti klimatu třídy.

Ve Šternberku dne 14. 9. 2016

Legislativa v oblasti primární prevence:

Školský zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů i v oblasti prevence.

Zákon č. 109/2002 Sb., o zařízeních ústavní výchovy, ochranné výchovy a zařízeních preventivně výchovně péče, ve znění pozdějších předpisů, upravuje oblast preventivně výchovně péče.

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který zpřísnil podmínky pro požívání alkoholu, tabákových výrobků a jiných návykových látek.

Metodické pokyny týkající se sociálně patologických jevů:

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) <http://www.msmt.cz/file/38988/>

Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/prevence/LPMethodickypokynprojevumxenofobie.pdf>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č.j.: 21291/2010-28

<http://www.msmt.cz/file/20274>

Užitečné kontakty a weby:

P-centrum, Olomouc

www.p-centrum.cz

Laffayetova 9, Olomouc

Tel. 585 221 983

- Je nestátní nezisková organizace zabývající se prevencí, léčbou a integrací osob ohrožených drogovou závislostí.
- P-centrum poskytuje lidem s problémem drog a jejich blízkým ambulantní léčbu a poradenství.
- Poradenské služby (i telefonické a emailem) jsou bezplatné a anonymní.
- P-centrum nabízí klientům po léčbě drogové závislosti doléčovací program včetně chráněného.
- P-centrum pracuje s ohroženými olomouckými dětmi v dětském denním centru.

Městská policie, Šternberk

tel.: stálá služba +420 585 086 201

velitel: Mgr. Libor Šamšula 585 086 202, email: samsula@sternberk.cz

Městský úřad Šternberk – odbor sociálních věcí

Opavská 1, Šternberk 78501

Ing. Jitka Zajacová - vedoucí odboru sociálních věcí

Tel 585 086 527, email: zajacova@sternberk.cz

Psycholog

Mgr. Veronika Pirlimov

tel. 603 960 179

Pedagogicko-psychologická poradna Olomouc

U Sportovní haly 1a, 779 00 Olomouc

Telefon: 585 221 045, 585 224 573

<http://www.ppp-olomouc.cz>

E-mail: ppp@ppp-olomouc.cz

Linka důvěry (Olomoucká linka důvěry)

585 414 600

www.odrogach.cz

www.sananim.cz

www.prevcentrum.cz

www.extc.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.seznamsebezpecne.cz

www.drogy-info.cz

www.podaneruce.cz

www.dokurte.cz

www.alkoholik.cz

Rady pro pedagogy Gymnázia Šternberk „Jak postupovat v problémových situacích?“

Konzumace tabákových výrobků ve škole

Konzumace alkoholu ve škole

Nález alkoholu ve škole

Konzumace OPL² ve škole

Distribuce OPL ve škole

Nález OPL ve škole

Zdroj: Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT, Č. j.: 20 006/2007-51

Konzumace tabákových výrobků ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.³
- (4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- (5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Konzumace alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

---

² Omamné a psychotropní látky

³ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

- (7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- (8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- (9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.⁴ Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (10) V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- (12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepiše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- (13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:
  - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
  - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
  - d) Zpracují stručný záznam o události.
- (2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:
  - a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
  - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
  - c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.⁵
  - d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
  - e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

---

⁴ § 10 odst. 4 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

⁵ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

Konzumace OPL ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
- (10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.⁶ Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (11) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
- (13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
- (14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- (15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

- (1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
- (2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přešůpek

---

⁶ § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

- (1) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
- (2) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
- (3) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- (5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

- (1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- (2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- (3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.